

i ističe da se malo tko u Italiji sjetio obljetnice zatvaranja fašističkih koncentracijskih logora. Sjećanje na povijest i stvaranje nacionalnog identiteta svjesnoga i otvorenoga prema svojoj prošlosti nije samo obveza povjesničara, ali je neosporno da povjesničari znatno doprinose tom cilju, završava Capogreco, uz izražavanje želje da i ovo njegovo istraživanje pridonese ostvarenju tog cilja. Kao priloge knjizi autor donosi opise pojedinih logora po pokrajinama i kronologiju glavnih upravnih i zakonskih akata i odredaba koje se odnose na policijsku konfiskaciju i redovitu internaciju civila.

Ovom je knjigom Carlo Spartaco Capogreco napravio velik korak za talijansku historiografiju i za talijansku javnost u cjelini. Suočavanje s tamnim stranama vlastite prošlosti nužno je za svaku demokratsku državu i za svako civilno društvo. Ništa manji značaj ova knjiga nema za hrvatsko društvo. Ona daje snažan argument u raspravi s neopravdanim optužbama dijela talijanskih političara. Iako je ova tema našoj historiografiji relativno dobro poznata, zacijelo veću težinu ima ovo djelo jer ga je napisao talijanski povjesničar. Knjiga s duge strane zorno pokazuje hrvatskoj javnosti da svi Talijani ne misle jednako, da su nam mnogi skloni, da ima poštenih i moralnih znanstvenika koji se ne libe reći istinu, pa i onda kada je ona neugodna. Stoga ova knjiga može u mnogome pridonijeti boljem razumijevanju i nastavku tradicionalno prijateljskih odnosa dviju susjednih država.

Željka KRIŽE

Prinosi otkrivanju Marka Antuna de Dominisa, zaboravljenoga genija ranog novovjekovlja

Marko Antun de Dominis, splitski nadbiskup, teolog i fizičar, Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog od 16. do 18. rujna 2002. godine u Splitu, uredila Vesna Tadjina, Split: Književni krug, 2006, 418 str.

Književni krug Split objavio je zbornik radova međunarodnoga znanstvenog skupa *Marko Antun de Dominis, splitski nadbiskup, teolog i fizičar*, održanog od 16. do 18. rujna 2002. u Splitu povodom 400. obljetnice imenovanja Marka Antuna de Dominisa splitskim nadbiskupom. Skup je održan u sklopu tradicionalne godišnje manifestacije „Tjedan knjige mediteranske tematike“ (Knjiga Mediterana) u organizaciji splitskih institucija: Književnoga kruga, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta i Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU, a pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Znanstveni je skup okupio dvadesetak stručnjaka s područja povijesti, teologije, fizike, prava, filozofije i povijesti umjetnosti. U „*Predgovoru*“ zbornika urednica **Vesna Tadjina** navodi da je „Marko Antun de Dominis (1560.-1624.) jedna od najznačajnijih duhovnih pojava Europe početkom 17. stoljeća, čije su ideje više stoljeća prethodile njegovu vremenu“.

Prvi u nizu od 22 rada jest tekst **Miroslava Granića** „*Rod splitskoga nadbiskupa Marka Antuna de Dominisa*“ (str. 9-20). Autor proučava povijest stare rapske obitelji Dominis te navodi imena članova obitelji čije je tragove našao u izvorima od 12. do 19. st. Obiteljsko je ime prema njemu nastalo od hipokoristika osobnog imena Dominik (Dominicus) ili od

imena Demanja, Dominja, Domana. Članovi obitelji Dominis nalaze se u popisu rapskih plemića, a osim rapskoga u jednoj su grani uživali i zadarsko plemstvo. Također, postojala je i šibenska grana Dominisa. Granić kaže da Dominisi izlaze iz lokalnih okvira i anonimnosti kada se pojedini članovi obitelji penju visoko u crkvenoj hijerarhiji, a zahvaljujući ugledu i vezama s napuljskim i ugarskim dvorom rapski su Dominisi stekli plemstvo grada Zadra, počast kraljevskih „ukučana“ te naslov palatinskih grofova, zajedno sa svojim potomcima *in perpetuum*. Autor na kraju ističe da se tim naslovom ali i pripadajućim im povlasticama služio splitski nadbiskup Marko Antun de Dominis.

Upravo se tim povlasticama bavi **Dubravko Knežić** u radu „*Marko Antun de Dominis kao promotor bilježnika ‘imperiali auctoritate’*“ (str. 21-32). Naime, kada su poveljom cara Sigismunda 1437. godine rapski Dominisi postali palatinski grofovi Svetog Rimskog Carstva, stekli su kao carski opunomoćenici pravo imenovanja javnih bilježnika *imperiali auctoritate*, redovitih sudaca i proglašavanja zakonitim osobama one rođene u izvanbračnim vezama. Tim su se pravima Dominisi služili do 1613. godine, kada je mletački Senat donio odluku da bilježnike mogu imenovati jedino predstavnici mletačke, tj. državne vlasti. Autor na temelju nekoliko odabranih primjera opisuje da su članovi obitelji Dominis od polovice 15. do početka 17. stoljeća obavljali imenovanja javnih bilježnika. Posebnu je pozornost obratio notarskom privilegiju Jurja Crnića kojem je u Rabu 1604. godine pravo obavljanja bilježničke službe podijelio sam Marko Antun de Dominis. Autor donosi latinski izvornik i hrvatski prijevod toga privilegija te analizira sadržaj svih navedenih privilegija, s posebnim naglaskom na ovaj posljednji.

U članku „*Biskupije senjska i modruška u vrijeme Dominisove uprave*“ (str. 33-40) **Mile Bogović** objašnjava kada je i kako Marko Antun de Dominis postao senjskim biskupom i upraviteljem Modruške biskupije. Na temelju Dominisovih izvješća te izjava svjedoka za vrijeme postupka Dominisova biskupskog imenovanja, autor donosi podatke o stanju u Senjskoj i Modruškoj biskupiji. Završni dio rada Bogović je posvetio uskočkom pitanju i Dominisovim pokušajima da ga u vrijeme svog biskupovanja riješi te zaključuje da Marko Antun de Dominis u svojoj biskupskoj službi nije imao uspjeha, ali je kao diplomat pokazao zapaženu vještinu.

Sljedeća tri rada bave se Dominisovom djelatnošću u vrijeme kada je bio splitski nadbiskup. Tako **Slavko Kovačić** u radu „*Marko Antun de Dominis na čelu splitske crkve*“ (str. 41-79) detaljno piše o Dominisovoj djelatnosti od vremena izbora i imenovanja za splitskog nadbiskupa do trenutka kada tu dužnost napušta i odlazi u Englesku. Osim o njegovu radu, autor donosi i niz podataka o stanju u Splitskoj nadbiskupiji toga vremena. Rad završava kronološkim pregledom Dominisova nadbiskupovanja.

De Dominis je kao splitski nadbiskup ujedno bio i metropolit koji je imao prvenstvo među biskupima splitske crkvene pokrajine. O njegovu radu i shvaćanju metropolitске službe piše **Vicko Kapitanović** u članku „*Marko Antun de Dominis kao metropolit*“ (str. 81-103). Donoseći podatke i o prilikama u Splitskoj metropoliji, autor zaključuje da se De Dominis često zapletao u nepotrebne sporove sa svojim sufraganima, a svoju je metropolitску vlast branio i previše gorljivo i ustrajno.

Marko Trogrlić u radu „*Odnosi splitskog kaptola s nadbiskupom Markom Antunom de Dominisom*“ (str. 105-117) ističe da su odnosi splitskoga metropolitanskog kaptola i nadbiskupa Dominisa od početka njegove službe u Splitu pa sve do njezina kraja bili obilježeni stalnim napetostima i sukobima. Oni su proizlazili iz činjenice da se splitski kaptol držao svojih stečenih povlastica i prava te je nastojao očuvati posebnost svoga položaja

i slobodnog djelovanja, dok je Dominis nedugo nakon što je postao nadbiskup u svojim odlukama i postupcima prema kaptolu dao smjer i način djelovanja koji nije vodio računa o njegovim stvarnim konkretnim prilikama i starim običajima, povlasticama i pravima. Svi sporovi između tih dviju strana otežavali su mogućnost značajnijega plodonosnog djelovanja te su onemogućivali njihovu potrebnu suradnju.

Analizirajući dva Dominisova spisa, **Branko Jozić** u radu „*Marko Antun de Dominis u sporu između Mletačke Republike i pape Pavla V*“ (str. 119-133) piše zašto se Dominis u tom sporu stavio na mletačku stranu. S jedne strane, on je lojalan podanik Republike, ali se njegov angažman u tom sporu može interpretirati i kao izraz težnje za reformom same Crkve te za njezinim oslobađanjem od materijalnih i političkih interesa. Autor ističe da je Dominis smatrao nužnim razdvajanje duhovne od svjetovne vlasti, ali nazire mogućnost mira i skladnog supostojanja dviju vlasti, gdje bi jurisdikciju nad zemaljskim stvarima papa prepustio državnim vlastima, a one bi za svoje zakone kojima reguliraju crkvena materijalna dobra tražile papinu potvrdu.

O Dominisovu boravku i radu u Engleskoj piše **Vesna Tadjina** u članku „*Dominis u Engleskoj*“ (str. 135-142). Autorica ističe da je Dominisov životni put bio zacrtan idejom ujedinjenja svih kršćanskih crkava te da je njegov boravak u Engleskoj bio pokušaj provođenja te ideje u djelo. Na temelju arhivskih dokumenata (uglavnom pisama), autorica je pokušala rekonstruirati Dominisov život u Engleskoj, njegov odnos s kraljem Jamesom I. i odnos prema Anglikanskoj crkvi. Pri tome ističe da je Dominis u Englesku došao kao splitski nadbiskup te da od svoga katoličkog poslanja nije nikada odustajao.

Francisco Javier Juez y Gálvez donio je prijepis i komentar „*Tri Dominisova pisma grofu od Gondomara*“ (str. 143-154). Grof Gondomar bio je španjolski veleposlanik u Londonu koji je, kako se čini, imao veliku ulogu u redukciji Dominisa u katoličku vjeru. Autor u uvodnoj studiji navodi da je među Gondomarovom opsežnom korespondencijom ostalo sačuvano dosta pisama u kojima se spominje Dominis: katkada je on samo spomenut, a ponekad je središte pažnje čitavih pisama. Međutim, sama je korespondencija Dominisa i Gondomara vrlo oskudna. Nije sačuvano nijedno Gondomarovo pismo Dominisu, a možda nijedno nije ni postojalo. Od Dominisovih pak pisma poznata su tri koja je uputio Gondomaru. Njih je autor ovoga rada objavio i analizirao.

Dominisovo djelo *Retraktacije* manje je poznato jer je ostalo u rukopisu Vatikanske knjižnice. Podatke o tom djelu kao i analizu konteksta nastanka i njegov sadržaj donosi **Franjo Pšeničnjak** u radu „*Priopćenje o Retraktacijama Marka Antuna de Dominisa*“ (str. 155-160). Retraktacije su književna vrsta kojom autor opoziva svoja prijašnja djela, tvrdnje, zablude, stajališta, pa je tako Dominis u svojim *Retraktacijama* htio opozvati svoje djelo *Crkvena republika*. No taj je naum samo djelomično ostvario. Prema mišljenju autora, u tome ga je spriječilo vrijeme kao i životne okolnosti; nedugo nakon što je počeo pisati dospio je u zatvor gdje je vrlo brzo i umro.

Rezultate istraživanja o prisutnosti Dominisa u Arhivu Svetog oficija donosi **Ivan Golub** u radu „*Marko Antun de Dominis u Arhivu Svetog oficija*“ (str. 161-200). Autor najprije donosi niz podataka iz fonda Kongregacija Svetog oficija, unutar kojega su tri dijela („Odluke“, „Procesi“ i „Prosudbe knjiga“) u kojima se Dominis često spominje. Drugi fond pridružen Arhivu Svetog oficija jest Kongregacija Indeksa zabranjenih knjiga. Autor je analizirao dva niza: *Diari* (Dnevnici) koji sadrže odluke Kongregacije Indeksa te *Protocolli* (Zapisnici) u kojima se nalaze obrazložene prosudbe o tiskanim knjigama,

pisma i dopisi. U oba je dijela autor pronašao podatke o Dominisu koje u ovom radu detaljno i prenosi.

Mladen Parlov proučava „*Papin primat u misli M. A. de Dominisa*“ (str. 201-220) što je, prema mišljenju autora, gotovo središnja tema Dominisovih teoloških spisa. Autor je temu izložio u dva dijela. U prvome analizira Dominisovo poimanje Crkve i uloge Petrova primata u njoj, a u drugom ulogu pape, tj. papinskog primata u Crkvi te zaključuje kako je poimanje uloge pape i papinstva kod Dominisa u ovisnosti o njegovu poimanju Crkve. Prema mišljenju autora, najslabija karika u Dominisovom teološkom opusu je to što donosi samo one dokaze koji govore u prilog njegovoj tezi o neutemeljenosti papina primata, dok dokaze koji to potvrđuju ispušta ili ih tumači u prilog vlastitoj tezi.

U članku „*Marko Antun de Dominis - reformator ili heretik?*“ (str. 221-230) **Juraj Kolarić** ističe pitanja je li Dominis bio najprije reformator, a tek onda heretik, ili obratno, te je li njegova hereza potaknula akcije za reformom Crkve. Ti su vrlo složeni upiti relevantni i dominantni u kontekstu njegove potencijalne rehabilitacije. Oslanjajući se u ocjeni Dominisova djelovanja kao reformatora ili heretika na njegovo glavno djelo *De republica ecclesiastica* te ističući dvije za Dominisa karakteristične teme: ekumenski pristup kršćanima na drukčiji način i autonomiju države i politike u odnosu prema Crkvi, autor zaključuje da detaljnija analiza Dominisovih spisa pokazuje kako je on, unatoč svojim zabludama, bio više istinski reformator, a manje heretik.

Bratislav Lučin u okviru rada „*Pogled u knjižnicu Marka Antuna de Dominisa*“ (str. 231-270) donosi zapisnik o zapljeni i inventar Dominisove knjižnice koji se čuva u Archivio di Stato di Venezia. Sastavljen je 1616. u Veneciji nakon Dominisova odlaska u Englesku. Ovo je drugo objavljivanje toga popisa (prvo je objavio Hrvoje Morović), u kojem autor donosi korekcije pogrešnih čitanja prvoga izdanja te nastoji koliko je moguće identificirati naslove (ukupno ih je 181) iz Dominisove biblioteke. U uvodnoj studiji autor ističe kako to vjerojatno nije cjelokupan katalog nadbiskupove knjižnice, ali je unatoč tomu dragocjen izvor za upoznavanje Dominisova intelektualnog profila. Lučin zatim analizira knjige koje se nalaze na popisu, prema sadržaju i tematici. Zanimljivo je da je Dominis posjedovao i djela na hrvatskom jeziku ili hrvatskih autora, a na popisu su također zabilježene i neke zabranjene knjige. Autor zaključuje da je Dominisov život bio duboko povezan s knjigama te da će detaljniji podaci o njegovoj lektiri biti dragocjeni kao pomoć u daljem proučavanju njegova spisateljskog i javnog djelovanja.

Lovorka Čoralić u radu „*Dalmatinski 'protestanti' Dominisova doba - tragom procesa mletačke inkvizicije (16.-17. st.)*“ (str. 271-282) analizira desetak procesa koji se nalaze u arhivskom fondu mletačkoga Svetog oficija. Objedinjeni su pod zajedničkim nazivom „protestantizam“ i njihovi su sudionici Hrvati iz dalmatinskih i bokeljskih gradova. Autorica na temelju te analize zaključuje kako u Dalmaciji Dominisova doba zapravo nije bilo protestantizma, već se taj termin upotrebljavao u lokalnim sukobima kao dobar argument protivničke strane.

Evgen Paščenko u članku „*Veliki hrvatski polemičar De Dominis i problem crkvenih odnosa u Ukrajini*“ (str. 283-298), pišući o ukrajinsko-hrvatskim vezama, ističe da je ukrajinski prijevod Dominisova djela *Poslanica k episkopima kršćanske crkve* jedan od značajnijih izraza ukrajinsko-hrvatskih veza koje traju od srednjovjekovlja, a osobito su intenzivirane u barokno doba. Glavni razlog zanimanja Ukrajinaca za Dominisove polemičke spise bila je napeta situacija u Ukrajini u 17. stoljeću, pa se tako Dominisovo

djelo kroz taj prijevod uključuje u ukrajinske crkvene i političke borbe. Zanimljivo je da je to bio jedini slavenski prijevod Dominisova djela.

Na temelju izvora i dostupne literature **Matija Berljak** je u radu „*Veza Marka Antuna de Dominisa s Galileom Galilejem i Hugom Grotiusom*” (str. 299-326) pokušao rekonstruirati veze i odnose Dominisa s tom dvojicom velikana, njegovih suvremenika. Iako se ne može utvrditi da su se Dominis i Galilei osobno poznavali, nekoliko ih je stvari povezivalo, na temelju čega autor smatra da su znali jedan za drugoga. Obojica su bili profesori matematike u Padovi, a osobito su ih povezivale rasprave na području prirodnih znanosti. Prema mišljenju autora, Galilei je znao za dva Dominisova djela s područja fizike: *O zrakama vida i svjetlosti u lećama i dugi* te osobito za *Eurip ili nauk o plimi i oseci*, jer se u svojoj knjizi o istom fenomenu ironično obračunava s Dominisovim postavkama nazivajući ga „nekim crkvenim velikodostojnikom“. Autor ističe da je ipak Dominisova teza o plimi i oseci bliža današnjem znanstvenom tumačenju od Galilejeve. Hugo Grotius je, prema tvrdnji autora, imao jako dobro mišljenje o Dominisu. Iz njegovih se pisama vidi da je pratio Dominisov rad i životni put te je proučavao i širio njegove ideje. Grotius je u svojoj biblioteci posjedovao primjerak Dominisova djela *De republica ecclesiastica* te ga je često u svojim pismima citirao. Dominis i Grotius sreli su se u Rotterdamu na Dominisovu putu u London, a u listopadu 1617. Grotius je Dominisu napisao pismo koje ga je međutim, zbog različitih okolnosti, stajalo slobode. No, i nakon što je bio osuđen, Grotius je i dalje zadržao općenito dobro mišljenje o Dominisu te je sa zanimanjem, iako ne više i s oduševljenjem, pratio njegov odlazak iz Engleske i povratak u Rim, često kritizirajući ideje koje je Dominis zastupao nakon odlaska iz Londona.

Sljedeća tri rada bave se Dominisovim znanstvenim radom i interesom za fiziku. **Žarko Dadić** tako u članku „*Prirodnofilozofski i metodološki temelj Dominisovih fizikalnih radova*“ (str. 327-334) piše kako Dominisova fizikalna djela, iako su u svom temelju peripatetička, sadrže nov metodološki pristup fizici u odnosu na onaj koji je postojao u aristotelizmu, a to su pokus i motrenja. Međutim, u tumačenju uzroka dosljedno je upotrebljavao peripatetičku fiziku te zato nije mogao potpuno iskoristiti rezultate koje je dobio pokusima i motrenjima.

O Dominisovu interesu za fiziku i njegovoj težnji da tumačenje prirodnih pojava temelji na promatranju i eksperimentu piše **Mladen Martinis** u radu „*Marko Antun de Dominis kao fizičar*“ (str. 335-340). Autor u tekstu stavlja naglasak na Dominisovo djelo *O zrakama vida i svjetlosti u lećama i dugi* te analizira njegovo objašnjenje duge u svjetlu današnjih spoznaja. Autor također ističe da je Dominis među prvima dao znanstveni doprinos teoriji dalekozora te se na kraju teksta osvrnuo i na prosudbe Dominisova doprinosa prirodnim znanostima od strane uglednih znanstvenika 18. stoljeća.

U članku „*De Dominis i Galileo o plimi i oseci*“ (str. 341-346) **Ivo Derado** proučava Dominisovo i Galilejevo istraživanje toga fenomena koja su objavljena u njihovim djelima, te ističe kako je i sam Galileo, doduše s podsmijehom, u svom radu citirao Dominisa. Autor je u tekstu donio današnju teoriju plime i oseke te na temelju toga ocijenio Galilejevu i Dominisovu teoriju. Derado zaključuje kako je, za razliku od Dominisa, Galilejev pristup tom problemu bio više ideološki nego znanstveni.

Nevenka Bezić-Božanić u radu „*Split u doba Marka Antuna de Dominisa*“ (str. 347-354) piše o prilikama u Splitu od konca 16. stoljeća te u vrijeme Dominisova imenovanja splitskim nadbiskupom. Prema njegovim zapisima, Nadbiskupiju je našao u lošem stanju pa se posvetio sređivanju prilika (uređenje katedrale i ostalih crkava), posvetio je pažnju

crkvenim obredima, obilazio je samostane, pregledao djelovanje bratovština, osvrnuo se i na običaje u gradu. Autorica također piše da je Dominis počeo i s podučavanjem svećenika koji su bili neobrazovani. Pomagao je i oboljelima od kuge koja je bjesnila u vrijeme njegova boravka u Splitu. U takvim uvjetima, prema mišljenju autorice, Dominis nije mogao imati vremena za ozbiljniji znanstveni rad.

Zbornik zaključuje rad **Ivane Prijatelj-Pavičić** „Prilog poznavanju portreta Marka Antuna de Dominisa“ (str. 355-389). Autorica je detaljno obradila sve dosad poznate sačuvane Dominisove portrete, rađene od kraja 16. do kraja 20. stoljeća, te je donijela podatke o nekim izgubljenim portretima. Autorica zaključuje da je Dominis jedan od najportretiranijih hrvatskih nadbiskupa. Njegovi su portreti važni ne samo kao umjetnički predmeti i svjedočanstva o njegovu fizičkom izgledu već su i izvanredan materijal za istraživanje recepcije Dominisova lika u razdoblju od početka 17. do početka 21. stoljeća. Prilog radu su reprodukcije poznatih Dominisovih portreta.

Svi su radovi popraćeni sažetkom na engleskom jeziku. Na kraju valja naglasiti kako je vrijednost ovog Zbornika u njegovoj interdisciplinarnosti koja je uvjetovana različitim područjima Dominisovih interesa i djelovanja. Budući da su tekstovi Zbornika uglavnom izvorni znanstveni radovi, od kojih su neki utemeljeni na dosad nepoznatoj ili čak nedostupnoj arhivskoj građi, koristan su i poticajan prilog daljnjem proučavanju života i djelovanja Marka Antuna de Dominisa.

Sandra IVOVIĆ

Svakodnevni život čovjeka novovjekovne Evrope u kući

Raffaella Sarti, *Živjeti u kući – stanovanje, prehrana i odijevanje u novovjekovnoj Europi*, Zagreb: Ibis Grafika, 2006, 306 str.

Knjiga talijanske povjesničarke **Raffaella Sarti**, iscrpnim prikazom raznih segmenata svakodnevnog života potkrijepljenih mnogim primjerima, omogućuje čitatelju uvid u cjelinu obiteljskih i društvenih odnosa u novovjekovnoj Evropi. S obzirom na brojnost podataka, vremenski raspon koji knjiga obuhvaća te s obzirom na činjenicu da je analiziran društveni život cjelokupnog evropskog prostora, jasno je da je u knjigu uložen ogroman trud. Stoga ne čudi podatak da su dva ugledna evropska povjesničara, Jacques Le Goff i Eric J. Hobsbawm djelu dali izrazito pozitivne kritike, što je i istaknuto na poleđini knjige.

Autorica je problematiku podijelila na sedam velikih cjelina: 1) Dom i obitelj: „pars destruens“ ili raščlanjivanje, 2) Dom i obitelj: „pars costruens“ ili skrasiti se, 3) Oblici doma i obitelji, 4) Dom, 5) Prehrana, 6) Odijevanje te 7) Unutar i izvan kuće. Pridodani su također uvodno poglavlje te Zahvale, Bilješke, Pojmovnik i Indeks, kao i tri bloka luksuznih ilustracija.

U uvodnom poglavlju (str. 1-9), koje počinje hipotetičkom mogućnošću ulaska u neku obiteljsku kuću novovjekovne Evrope, ponuđene su osnovne smjernice za razumijevanje samoga djela te razlozi njegova nastanka. Prve rečenice ukazuju na raznovrsnost obrade problematike, gdje su neke teme korjenito analizirane, dok su neke druge tek površno

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI 39

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

 FF press

ZAGREB 2007.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 39

Izdavač

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača

Miljenko Jurković

Glavni urednik

Borislav Grgin

Uredništvo

Ivo Goldstein
Boris Olujić
Mario Strecha
Božena Vranješ-Šoljan

Tajnik uredništva

Hrvoje Gračanin

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120 150, 6120 158, faks ++385 (0)1 6156 879

Časopis izlazi jedanput godišnje

Ovi su Radovi tiskani uz financijsku potporu
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Naslovna stranica

Iva Mandić

Računalni slog

Boris Bui

Lektura i korektura

Ivan Botica

Tisak

Tiskara Rotim i Market, Lukavec

Tiskanje dovršeno u listopadu 2007. godine

Naklada

400 primjeraka

